

HIV-KANTAKOKOELMANÄYTTEET

Tiettyjen mikrobien tyyppijakaumaa ja lääkeherkkyyssominaisuuksia seurataan maassamme keskitetysti. Seurannan tavoitteena on epidemioiden varhainen toteaminen sekä torjuntaohjelmien seuranta ja suunnittelu. Seuranta perustuu tartuntatautilakiin (1986/583, 2003/935, 23 § ja 989/2006) ja -asetukseen (1986/786, 2003/1383 12 § ja 1376/2006) ja edellyttää mikrobikantojen tai näytteiden lähettämistä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL).

THL:n Asiantuntijamikrobiologiayksikkö kerää hiv-epidemian seurantaan hiv-kantakokoelmanäytteitä maassamme todetuista hiv-tartunnoista. Kantakokoelmanäyte tulee ottaa kaikista Suomessa todetuista uusista hiv-tapauksista mahdollisimman pian tartunnan toteamisen jälkeen – myös henkilöiltä, joiden tartunta on todettu muualla ennen Suomeen tuloa.

Näytteen otto ja lähettäminen

Lähete

Näytteen mukana toimitetaan **THL:n Hiv-lähete** huolellisesti täytettynä (erillistä kantakokoelmalähetettä ei käytetä). Lähete on täytettävissä ja tulostettavissa THL:n verkkosivulta:

<https://thl.fi/aiheet/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/hiv/hiv-laboratoriotutkimukset>.

Läheteeseen merkitään

Näytetyypiksi Kantakokoelmanäyte (kaikki uudet tapaukset – myös henkilöiden, joiden tartunta on todettu muualla ennen Suomeen tuloa)

Määrityspyyntö jätetään tyhjäksi tai siihen merkitään pyydetty maksullinen tutkimus (katso kohta **NÄYTE**)

Lääkeluokat, jotka potilaalla käytössä näytteenottohetkellä ja/tai Lääkeluokat, jotka olleet potilaalla aiemmin käytössä. Tämä kohta tulee täyttää myös kantakokoelmanäytteissä, mikäli henkilö on saanut lääkehoitoa ennen kantakokoelmanäytteen ottamista esim. ennen Suomeen tuloaan. Myös mahdollisesti synnytyksen yhteydessä saatu hoito tulee merkitä.

Näyte

10 ml kokoverta EDTA-putkessa

Näytteen tulee olla perillä Asiantuntijamikrobiologiayksikössä **seuraavana päivänä näytteenotosta**. Näytteitä ei tule ottaa perjantaisin eikä pyhäaattoina. Mikäli näytettä ei pystytä toimittamaan THL:ään määräajassa, lähettävä laboratorio voi erottaa näytteestä plasman. Plasma pakastetaan ja toimitetaan mahdollisimman pian kylmälähetyksenä THL:ään. Näytteen tulee säilyä pakastettuna koko kuljetuksen ajan.

Kantakokoelmanäytteistä voidaan pyydettäessä tehdä maksullisena lääkeresistenssin HIV-1-resistenssi ja integraasi (HIV1Res) ja tropismin (TRO) määritykset. Kantakokoelmanäytteitä säilytetään THL:ssä, ja niistä on mahdollista pyytää tarvittaessa myös jälkikäteen edellä mainitut määritykset. Ennen määrityspyyntöä tekemistä tulee kuitenkin ottaa yhteyttä THL:ään ja varmistaa näytteen saatavuus. Määritykset sisältävät HIV-1-alatyypityksen. Tyypitystä ei ole saatavana erillisenä määrityksenä. Yksityiskohtaiset ohjeet löytyvät THL:n verkkosivulta

<https://thl.fi/aiheet/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/hiv/hiv-laboratoriotutkimukset>.

Näytteen pakkaus ja lähetys

Näytteet pakataan Postin ohjeen mukaan: Laboratorionäytteiden lähettäminen postitse / YK-numeroon UN 3373 luokiteltavat aineet. <http://posti.fi/liitteet-yrityksille/ohjeet/laboratorionaytteiden-lahettaminen-ohje.pdf>

Myös suoraan THL:ään tuotavissa näytteissä tulee käyttää samaa pakkaustapaa.

Postiosoite

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Asiantuntijamikrobiologia/ HIV
PL 30
00271 Helsinki

Käyntiosoite: Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

Yhteystiedot

Kirsi Liitsola, erikoistutkija
Puhelin 029 524 8832, etunimi.sukunimi@thl.fi

Päivi Laurila, erityisasiantuntija
Puhelin 029 524 8023, etunimi.sukunimi@thl.fi

Hiv-laboratorio
Puhelin 029 524 8453, hivlab@thl.fi